

U příležitosti udělení statutu městy, znaku a vlajky,
125. výročí školy, setkání rodáků a přátel městyse

31. května 2008

Kněževské slavnosti

Vážení spoluobčané,
rodáci a příznivci našeho městyse

Oslovuji Vás při příležitosti vydání sborníku při příležitosti „Kněževských slavností“ k udělení statutu městys, schválení znaku a vlajky a 125. výročí založení školy, setkání rodáků, všech přátel a příznivců našeho městyse.

Symboly obce jsou významné k hlubšímu vztahu k místu, kde žijeme, a také hrdosti a patriotismu občanů v ní žijících. Ačkoliv jsme znak obce využívali, nikdy v historii nebyl oficiálně schválen parlamentem ani zemským úřadem.

Statut městyse byl Kněževsi udělen před 111 roky. Později byl zase odebrán. Loňský rok byl pro nás výjimečný a zároveň úspěšný, neboť se nám podařilo jak symboly, tak i návrat statutu městyse obhájit.

Po 5 letech slavíme 125. výročí od založení školy. I když působnost školy je zúžena na malotřídní školu, její činnost je kvalitní, pestrá a učitelé se významně podílí na výchově žáků k samostatnosti, připravenosti do života a vztahu k místu, kde žijí.

Naše obec sehrávala v minulosti úlohu významného centra regionu a toto poslání udržujeme i nadále.

Jestliže jsem si před pěti lety povzdechla nad tím, že podnikání se v Kněževsi nerozvíjí podle našich představ, tak i v této oblasti nastala příjemná změna k lepšímu. Po čtyřech letech žádání u Ministerstva obrany ČR jsme získali darem bývalý vojenský areál tzv. „Benzinol“, který máme určen k místu podnikání, ale z části i obytné. V areálu se rozvinulo podnikání. Nachází se v něm služby opravárenské a prodej zemědělské a zahradnické techniky, výroba, skladování, garážování vozidel, čerpací stanice pohonných hmot a autoservis. Připravuje se zde projekt Fotovoltaické elektrárny. V areálu firma KHKD HERKULES, s. r. o. Praha využívá železniční vlečku a provozuje zde železniční muzeum, jízdy parních lokomotiv s historickými vlaky na trati „Kolešovka“ z Lužné do Kolečovic v letních měsících o prázdninách, čímž přispívá k venkovské turistice.

I mimo areál vyrůstají i další malé provozovny k podnikání. Např. pneuservis, autodoprava, zámečnictví, tři instalátérské a topenářské firmy, elektrikářské firmy, čtyři zednické firmy, výroba uzenin a masa, pekárna, cukrárna, dva obchody s potravinami, prodejna elektro – domácí potřeby – drogerie, ubytovací služba penzion s restaurací, hospoda s rychlým občerstvením, prodejna cukrárny, výkup ovoce a zvěřiny, prodej živé drůbeže. Tradici zde zemědělství. Pole obdělávají dvě zemědělské firmy. I to je pro místní zemědělce úspěch, až na výjimky jsou pozemky využívány a tím také upraveny.

Podnikatelé podporují spolky při pořádání společenských akcí, spolupracují s městysem a městys s nimi.

Významnou měrou přispěla částečná pozemková úprava, která se provedla v posledních letech k naplnění Územního systému ekologické stability v severní části obce. Byly postaveny se dva suché poldry, vodoteče a také 5 km nových polních cest, které lemují aleje stromů. Připravuje se výstavba nového rybníku.

Vytvořili jsme podmínky pro celoroční sběr tříděného odpadu ve sběrném dvoru v Kněževsi. Připravujeme projekt výstavby inženýrských sítí pro výstavbu cca 20 rodinných domků a 1 bytového domu. Letos budeme rekonstruovat rozvody vody a topení v budově mateřské školy pavilonu A, kde se připravuje využití pro mateř-

ské centrum. V ulici Libušina zrekonstruujeme chodník cca 130 m², postupně budeme rekonstruovat veřejné osvětlení, i na úsporné. V památkově chráněném areálu hostince letos budeme na hospodářské budově vyměňovat střešní krytinu. Dále budeme realizovat projekt „Bezpečně na silnicích v obci“ to znamená vybavení radary na měření rychlosti a obnovu některých dopravních značek. Připravujeme opravu jedné budovy skladu v areálu Benzinol. Na tyto projekty žádáme o dotace Středočeský kraj a Ministerstvo pro místní rozvoj Praha.

Pro nejstarší občany zajišťujeme pečovatelskou službu. Umožňujeme jim pravidelné setkávání v klubu důchodců.

Podporujeme zdejší lékaře, vykonávající zdravotní péči v Kněževsi nejenom pro kněževeské pacienty, ale i z okolních obcí.

Radost mám z toho, že se nám daří stále více rozvíjet společenský, sportovní a kulturní život v městyse. Nemalou zásluhu na tom mají zájmová sdružení a spolky, které v Kněževsi působí. Nelze opomenout činnost dobrovolných hasičů a jejich zásahové jednotky, Český svaz invalidů, Občanské sdružení Kněževs 21. století, Svaz žen, Myslivecké sdružení Kněževs – Přílepy, Mykologický kroužek, Sdružení rodičů a přátel dětí školy, Dětský pěvecký sbor při ZŠ Rosničky, Klub důchodců, Občanské sdružení FK Kněževs, Sportovně-střelecký klub Picra, aerobic – cvičení pro ženy, volejbal.

Všem našim spoluobčanům z organizací, které pořádají nejrůznější společenské, sportovní a kulturní akce patří poděkování.

Naše obec přispívá svými aktivitami i k venkovské turistice v našem regionu. Společně s obcemi z mikroregionu Kněževs jsme označili turistickými značkami 70 km cyklotras, vybavili v každé obci jedno místo mobiliářem s nástěnnou mapou určené k odpočinku turistů. Vydali jsme cykloturistickou mapu s popisem trasy. Dále jsem se již zmínila o jízdách historickými vlaky s prohlídkou železničního muzea v Kněževsi. Od loňského roku ve volných prostorách školy je nainstalována stálá expozice v Muzeu lidových krojů a řemesel, které skýtá na 300 krojů, které se postupně obměňují.

Staráme se i o památky. Postupně rekonstruujeme zájezdní hostinec

z roku 1318 před budovou Úřadu městyse. Vyměnili jsme střešní krytinu a nová okna z replik. Věřím, že se nám podaří v budoucnu zde vytvořit muzeum chmele a českého venkova s vystavením všech zajímavostí, které tu máme. Provádí se restaurování sochy sv. Josefa.

Staráme se o zeleň v obci sekáním trávy, upravují se koruny stromů, dle potřeby i kácení pro zachování bezpečnosti, a podporujeme nové výsadby stromů. Letos jsme vysadili dva stromy Mangolie a čtyři keře Rhododendron. Stále je co vylepšovat a zlepšovat i nadále prostředí, kde žijeme.

Věřím, že návštěvníkům našeho městyse se u nás líbí, zažijí tu příjemné chvíle, a že nás navštíví častěji.

Eva Janotová,
starostka městyse

SYMBOLY MĚSTYSE KNĚŽEVES

Znak obce

V modrém štítě stříbrná kvádrovaná hradba s cimbuřím a bránou se zavřenými zlatými vraty na černých závěsech. Za hradbou dvě stříbrné věže s cimbuřím, dvěma černými okny nad sebou, červenou jehlancovou střechou zakončenou zlatou makovicí, mezi nimi dvě zlaté zkřížené větévky chmele s listy a šištice provázené nahoře zlatou žábou a dole přivrácenou mužskou a ženskou bustou, obě v přirozené barvě a ve stříbrném oděvu.

Popis vlajky

List tvoří čtyři vodorovné pruhy, žlutý, bílý, modrý a žlutý, v poměru

1 : 3 : 3 : 1. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.

Slavnostní vlajka

List tvoří čtyři vodorovné pruhy, žlutý, bílý, modrý a žlutý, v poměru 1 : 3 : 3 : 1. Uprostřed listu znak: v modrém štítě bílá kvádrovaná hradba s cimbuřím a bránou se zavřenými žlutými vraty na černých závěsech. Za hradbou dvě bílé věže s cimbuřím, dvěma černými okny nad sebou, červenou jehlancovou střechou zakončenou žlutou makovicí, mezi nimi dvě žluté zkřížené větévky chmele s listy a šištice provázené nahoře žlutou žábou a dole přivrácenou mužskou a ženskou bustou, obě v přirozené barvě a v bílém oděvu.

Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.

Ikonografie

První zmínka o obci je učiněna v listině českého krále Jana Lucemburského, vydané v Chebu dne 13. června 1327 pro Premonstrátský klášter v Teplé. Král listinou udělil opatu i konventu patronátní právo ke kostelu sv. Jakuba Většího v Kněževsi. Ves byla založena na královském panství příslušném ke hradu Křivoklátu. Její význam zvyšovala poloha na významné zemské cestě vedoucí z Prahy k hraničním přechodům u Chebu, s pokračováním do Norimberka a s dálkovými cíli v západní Evropě. I když podací právo ke kněževeskému kostelu nějaký čas vykonával opat a konvent kláštera v Teplé, byla ves sama majetkem krále a patřila ke Křivoklátu. V r. 1685 koupil Křivoklát od české královské komory Arnošt Josef hrabě z Valdštejna. V zápise o prodeji je krom jiného zmíněna i ves Kněževs jako součást prodáváného statku. Když Arnoštův

syn Jan Josef z Valdštejna v roce 1733 zemřel, dědila vše jeho dcera Marie Anna. Ta byla vdaná za Josefa Viléma knížete z Furstenbergu. Jejich potomci byli v Kněževsi vrchností až do roku 1850.

Kněževs se rozvíjela jako obec s obyvatelstvem živícím se především zemědělstvím. Ve druhé polovině 19. století se zde naplno rozvinulo pěstování chmele a Kněževs se stala centrem pěstitelů této plodiny na Rakovnicku. V produkci chmele se zařadila na druhé místo v Čechách a to hned za Žatec. Růst hospodářského významu obce a nárůst počtu obyvatel vedl samosprávu k podání žádosti o povýšení na městečko. Císař František Josef I. Tak učinil svým rozhodnutím ze dne 29. 4. 1897.

Nejstarším známým symbolem spojeným s Kněževsí je pečeť z počátku 19. století s vyobrazením žáby mezi mužskou a ženskou hlavou. Znamení provázejí písmena F z F nad figurami a H T pod nimi. Písmena lze vyložit jako zkratky slov „Furst zu Furstenberg“ (kníže ve Furstenbergu) a Heren Torg (Herrendorf – německy Kněževs). Znamení z této vrchnostenské pečeti bylo přijato na kvěževská obecní razítka po roce 1850. Po povýšení na městečko vznikl v Kněževsi znak, kterým byl štít s hradbami a věžemi, mezi které byla vložena znamení žáby, chmelové větévky a mužské a ženské busty. Znak nebyl Kněževsí nikdy oficiálně udělen. Přesto byl používán již na počátku 20. století a je tak užíván i nyní. V odborné literatuře se o tomto znaku jako o znaku městečka Kněževse psalo poprvé v roce 1938 (viz Erbovní knížka na rok 1938, kresba Břetislav Štorm).

Znak obce se shoduje s popisem: V modrém štítě stříbrná kvádovaná hradba s cimbuřím a bránou se zavřenými zlatými vraty na černých závěsech. Za hradbou dvě stříbrné věže s cimbuřím, dvěma černými okny nad sebou, či s cimbuřím a bránou se zavřenými zlatými vraty na černých závěsech. Za hradbou dvě stříbrné věže s cimbuřím, dvěma černými okny nad sebou, červenou jehlcovou střechou zakončenou zlatou makovicí, mezi nimi dvě zlaté zkřížené větévky chmele s listy a šišticemi provázené nahoře zlatou žabou a dole přivrácenou mužskou a ženskou bustou, obě v přirozené barvě a ve stříbrném oděvu. Žába je symbolem spojeným s tradovanou pověstí o založení vsi bájnou kněžnou Libuší. Zlaté chmelové větévky symbolizují tradiční pěstování chmele a zlatá tinktura je odrazem rčení o chmelu jako zeleném zlatu. Busty jsou vykládány nejednoznačně jako hlava sedláka jeho ženy. Hradby a věže mají oporu ve skutečnosti, že Kněževs ještě v závěru 19. století disponovala dvěma uzavíratelnými branami.

Vlajka má podobu: List tvoří čtyři vodorovné pruhy, žlutý, bílý, modrý a žlutý, v poměru 1 : 3 : 3 : 1. Modrý pruh má barvu štítu, bílý je odvozen od stříbrných věží a hradby, žluté pruhy mají oporu ve zlatých znakových figurách.

Vážená paní starostko, vážené členky a vážení členové obecního zastupitelstva, vážení občané obce Kněževs, přeji Vám i budoucím, abyste své nové obecní symboly přijaly jako výsostná znamení nevšední hodnoty. Aby znak, vlajka i pečeť sloužily ku prospěchu obce jako zřetelná součást sebevědomí, hrdosti a zdravého patriotismu občanů v ní žijících. Věřím, že byl položen základ k tradici, která ve svém trvání překoná tuto dobu a stane se svědkem rozkvětu obce, její prosperity a života dobrých lidí.

Stanislav Kasík
heraldik

Q. B. F. F. S.

Quod bonum, felix, faustum, fortunatumque sit (Ať je to dobré, šťastné, zdárné a požehnané)

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

Základní škola v Kněževsi ušla od svého založení v roce 1883 dlouhý kus cesty. Během něho na škole působily desítky učitelů, stovky žáků. Všichni se stali součástí této vzdělávací instituce, byli jí ovlivněni a naopak oni tvořili její historii. Od posledních oslav výročí školy v roce 2003 uplynulo 5 let. Doba poměrně krátká, pro naši školu však dost významná. V roce 2003 se škola stala samostatným právním subjektem. Vznikla nová příspěvková organizace, kterou tvořily vedle základní školy i škola mateřská, školní družina a dvě jídelny. Nyní je v provozu jen školní jídelna v budově mateřské školy. Ta byla v srpnu 2006 nově dovybavena a stravují se v ní i žáci ZŠ.

Od roku 2003 až do června 2006 se vzdělávali v základní škole žáci devíti ročníků. Škola pro ně připravovala i mnoho různorodých akcí zaměřených kulturně, společensky, sportovně, turisticky, ekologicky, k volbě povolání. V odpoledních hodinách se žáci zapojovali do zájmových kroužků a výsledky své práce ukázali i na veřejnosti. Připravili vystoupení pro občany v Kněževsi i Rakovníku, na školní akademii, mnozí nás úspěšně reprezentovali v soutěžích. Úspěchy slavili naši šikulové nejen v okresních, ale i celorepublikových kolech. V této době se nejvíce rozrostl i pěvecký sbor Rosničky a Pulci pod vedením paní učitelky Ryvolové. Obhájili své umění nejen na Portě, Dechparádě, ale i v zahraničí.

Velký význam má pro školu i dobře fungující Sdružení rodičů a Školní rada. Vzájemnou spoluprací se dařilo pokračovat v konání společenského plesu, lyžařského výcvikového kurzu, školních soutěží, výletů, divadel, sportovních akcí.

Tak jako všechny školy, i nás potrápilo v posledních letech každoroční snižování počtu žáků ve třídách. Přes všechnu snahu poskytovat kněževeským dětem vzdělá-

ní v místě bydliště, zasáhlo život naší školy nezvratné rozhodnutí. Škole nebyla udělena výjimka z počtu žáků, a tak od školního roku 2006–2007 nemohla existovat jako škola plnotřídní s devíti ročníky. Od 1. září 2006 si odnášejí zážitky z vyučování v naší škole jen žáci 1.–5. ročníku. Žáci z druhého stupně dojíždějí do Rakovníka a Kolečovic.

Vydali jsme se tedy na cestu, o které jsme předem věděli, že bude hodně náročná. Chtěli jsme na většinu tradic školy navázat a pokračovat v nich, třebaže máme děti jen 6–11ti leté. Důležitá byla chuť pustit se do práce, nebát se zkusit to, co dřív dokázali jen ti starší. Proč tedy úkol tak těžký? Organizace na málotřídní škole s pěti ročníky ve dvou třídách dovoluje jen omezený počet zaměstnanců a zároveň přináší značná úskalí při každodenním průběhu celého procesu. Na takových školách je nutností, aby každý zaměstnanec denně zastal několik funkcí najednou, a tím se dětem dostalo všeho, čeho jim náleží.

Ani pro našeho zřizovatele to není jednoduché zajistit podmínky pro provoz tak rozsáhlé budovy, jakou je naše škola.

Kromě vzdělání nabízíme i další aktivity k rozvoji dětského poznání. Takřka rodinné zázemí v naší škole nám umožňuje více rozvíjet děti manuálně, hudebně, pohybově, přírodovědně i jazykově. To vše lze realizovat díky obětavosti rodičů, kněževeských občanů, pedagogů, kteří věnují svůj volný čas práci s dětmi. A věřte, není to jednoduché. Kdo jste v posledních letech měl možnost s dětmi pracovat, jistě jste si všiml, že současní školáci jsou obecně otevřenější, sebevědomější. To vnáší mezi učitele nutnost nově k dnešním dětem přistupovat, jinými způsoby je naučit novým věcem. Naučit je také, kde je rozdíl mezi zdravým sebevědomím a arogancí, otevřeným jednáním a drzostí, mezi bezmyšlenkovitým napadáním a diskuzí. I na toto je zaměřen náš nový vzdělávací program Tvořivá škola. Učíme děti

hledat vlastní řešení problémů, orientovat se v dnešním světě a hlavně nechat životní prostor i tomu druhému. Těší mě důvěra rodičů, kteří přivedli své děti do naší školy. Těší mě práce všech zaměstnanců, která není marná. O tom svědčí skutečnost, že se dětem ve škole líbí a zůstávají v ní až do odpoledních hodin. Zaznamenávají pokroky ve svých dovednostech a znalostech, nebojí se měřit své síly s dětmi z velkých škol. Těší mě každý úspěch v naší společné práci, který přináší jiskřičku naděje. Naděje, že brzy otevřeme další třídu. K tomu nám napomáháte všichni vy, kteří jste našimi příznivci, pomáháte nám s prací s dětmi i se zajištěním budovy, reagujete na naše výzvy. Odměnou nám všem budou děti, které každé ráno kráčí do školy s chutí a radostí.

*Mgr. Dana Vondrušková
ředitelka školy*

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Mateřská škola v Kněževsi byla přemístěna do nových prostor v Jižní ulici 1. 9. 1987. Byla to škola trojtřídní s kapacitou 90 dětí, s provozní dobou od 6.30 do 16.00 hodin.

Od září 1987 byly v provozu všechny tři pavilony až do roku 1992. Od roku 1993 začalo dětí ubývat, takže bylo nutné k tomu změnit i organizaci tříd ze tří postupně až na jednu. Příznivým se pro nás stal o několik let později rok 2005, kdy jsme zaznamenali narůstající tendenci v počtu dětí a mohli jsme otevřít novou třídu těch nejmenších od 3 do 4 let s polodenním provozem.

V jižní zahradě jsou zabudované průlezky, skluzavky a pískoviště, přizpůsobené ke hrám dětí. Tento prostor je hojně využíván. V loňském roce byl osázen novými stromy z důvodu zastínění.

Mezi tělovýchovné akce jsme pravidelně zařazovali i předplaveckou výchovu v bazénu v Rakovníku.

V naší MŠ se snažíme dětem zpřístupnit i dostatek kulturních akcí. Aby děti měly možnost poznat skutečná jeviště, jezdíme do Divadla Spejbla a Hurvínka v Praze a do divadla Lampion v Kladně. V posledních letech se vždy těšíme na představení v podání divadla Ludmily Fryštejnské z Prahy a hudebního divadla pana Vitnera z Karlových Varů. Některé akce pořádáme společně se základní školou, s níž máme velmi dobrou spolupráci. Jsou to např. oslava Dne dětí, zájezdy do divadel, vzájemné návštěvy škol, setkání s předškoláky. Každý rok s rodiči pořádáme maškarní karneval, burzu dětského ošacení a prodejní výstavy dětských knih. Nabízeli jsme i bezplatnou logopedickou poradnu. Naše děti s chutí ukázaly na veřejnosti, co se naučily. Vystupovaly na vítání občánků, na slavnostních schůzích Svazu invalidů, na vánočních besídkách. Pravidelně každý rok navštěvujeme koncem školního roku ZOO v Plzni, nebo v Praze. Pro děti, které

končí předškolní vzdělávání, připravujeme slavnostní rozloučení v obřadní síni obecního úřadu. Přejeme si, aby každý z rodičů odcházel ráno z naší školy s přesvědčením, že je o jeho dítě maximálně postaráno a že může spokojeně pracovat. Málokdo z nás si uvědomuje, že nástupem do mateřské školy se dítě poprvé setkává se světem, aniž by u toho byli rodiče. Musí se naučit spolupracovat s ostatními, není to jako v rodině. Děti se tu naučí nejzákladnější věci, které s postupem let stále rozšiřují a prohlubují.

*Dana Gregorová
vedoucí učitelka*

ZAMĚSTNANCI ZŠ A MŠ KNĚŽEVES

Ve školním roce 2007/2008 pracují v ZŠ a MŠ Kněževěs tyto zaměstnanci:

Základní škola

Dana Vondrušková, Mgr., ředitelka, třídní učitelka 3., 4. a 5. ročníku
Hana Gregorková, Mgr., třídní učitelka 1. a 2. ročníku
Květa Fraňková, vychovatelka, učitelka Vv, Pč, Př
Anna Ryvolová, učitelka Čj, Hv
Veronika Blechová, učitelka Tv
Barnabáš Máté, školník
Marie Žemličková, uklízečka
Hana Křížová, uklízečka na MD

Mateřská škola

Dana Gregorová, vedoucí učitelka MŠ
Yvona Tvrzová, učitelka
Helena Regálová, učitelka
Libuše Dvořáková, školnice

Školní jídelna

Libuše Krejzová, vedoucí ŠJ
Božena Mílotová, kuchařka

FOTOPŘÍLOHA

Z dění městyse

Na Kněževských slavnostech si můžete prohlédnout budovu základní školy, kde je připravena výstava fotografií a historických materiálů. V Sokolovně probíhá výstava fotografií a dalších zajímavostí. U kostela si můžete na jarmarku vybrat z nabídky keramiky, šperků, výrobků z proutí atd. U školy je pro děti připraven Lunapark EDEN, vláček, autodrom,.... Dále se programu zúčastní Rakovniční ostrostřelci a Senomatská garda, Mažoretky, Brass Band, skupina historického šermu, Ročovský smíšený sbor, vystoupí ml. děti ze ZŠ Kněževs, Rosničky – dětský pěvecký sbor při ZŠ Kněževs, kejklíř – ohnivá show, Ideal Band, dojde k slavnostnímu předání znaku a vlajky, oslavy završí ohňostroj... Příjemnou zábavu...